

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref
17/3936

Vår ref
17/3667

Dato
16. oktober 2017

Høring av forslag til endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften

Vi viser til høring fra Justis- og beredskapsdepartementet av 14. juli 2017. I høringen foreslås blant annet endringer i lov 10. juni 2005 nr. 51 om norsk statsborgerrett med forskrifter.

Regjeringen har et mål om at norsk forskning skal ha høy kvalitet, og et virkemiddel for dette er større internasjonalisering. Internasjonal rekruttering og mobilitet er viktig. I 2016 hadde 38 pst. av de 1410 doktorandene i Norge ikke-norsk statsborgerskap. Om lag halvparten av de utenlandske doktorandene blir i Norge. Videre rekrutterer norske forskningsinstitusjoner forskere fra utlandet. Norske forskningsinstitusjoners mulighet til å rekruttere forskere fra utlandet som kan bidra til å heve kvaliteten i norsk forskning er viktig.

Kunnskapsdepartementet har, som del av sitt koordineringsansvar for forskning, et ansvar for å arbeide for gode rammevilkårene på forskere og forskningsinstitusjonene. På denne bakgrunn vil KD kommentere ett av forslagene i høringsbrevet.

Det er viktig for rekrutteringsarbeidet at Norge har gode og enkle regler som gjør det attraktivt for forskere å arbeide i Norge. Reglene om oppholdstillatelse for forskere og muligheten til å bli norsk statsborger er viktige faktorer som påvirker hvor forskere velger å utføre sitt arbeid. Særlig for forskere fra land utenfor EU/EØS kan statsborgerskap være viktig. Dette er bl.a. knyttet til at uten statsborgerskap er det vesentlig mer komplisert å ha opphold ved utenlandske institusjoner, noe som i et kvalitets-/mobilitetsperspektiv er svært viktig å tilrettelegge for.

Kunnskapsdepartementet er derfor opptatt av at utlendingsregelverket ikke må være utformet slik at det blir lite attraktivt for utenlandske toppforskere å arbeide i Norge. Forslaget

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
872 417 842

Avdeling
Administrasjons- og
økonomiavdelingen

Saksbehandler
Ellen Carine
Smogeli
22 24 77 51

om lengre botid for å kunne søke norsk statsborgerskap kan ha negative effekter for internasjonal rekruttering til norsk forskning. Vi har ikke oversikt over hvor mange dette kan berøre. Ut fra kontakt med sektoren er det tydelig at dette er et stor utfordring, men i et fåtall saker. Eventuelle særregler vil derfor gjelde få personer.

Konkret er problemene knyttet til kravet om lang botid i Norge før en kan søke statsborgerskap, og at det er relativt snevre grenser for hvor lange utenlandsopphold en kan ha i denne perioden. Dette siste er en særlig tilleggsutfordring i forskningssektoren, da opphold ved forskningsinstitusjoner i andre land som regel er avgjørende for såvel kvalitetsheving og kvalifisering. Mange forskere deltar i internasjonale forskergrupper og/eller har forskningsopphold i utlandet som en del av sin forskerstilling. Dette kan sammenlignes med idrettsutøvere som både deltar på konkurranser i eller treningsopphold i utlandet, og som er gitt særregler i statsborgerforskriften § 8-1.

Forslaget om forlenget botid fra 7 til 10 år vil kunne ha negative konsekvenser for rekruttering av forskere til Norge. Dersom forslaget gjennomføres, bør det vurderes eventuelle avbøtende tiltak for å redusere de negative konsekvensene på forskningsområdet. Vi ber JD vurdere om det etter statsborgerloven § 18 kan gis særregler for forskere når det gjelder botid, og videre om det kan gis særregler når det gjelder hvilke betydning arbeidsopphold i utlandet (i tilknytning til forskerstillingen) skal ha ved vurdering av om oppholdstiden er oppfylt. Vi legger til grunn at slike særregler vil gjelde en liten gruppe.

Vi ser fram til en dialog med JD om hvordan slike regler ev kan utformes, herunder hvordan den gruppen som kan omfattes av ev særregler (forskere med familie) kan defineres. Det kan f.eks. knyttes til doktorgrad ved enten en norsk utdanningsinstitusjon akkreditert av NOKUT eller et utdanningsinstitusjon i utlandet hvor landet/institusjonen står på GSU-listen (generell studiekompetanse for utenlandske søkere), til et ansettelsesforhold ved nærmere definerte institusjoner.

Med hilsen

Karl Georg Øhrn (e.f.)
avdelingsdirektør

Ellen Carine Smogeli
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer